

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dissapte 20 de Setembre de 1913

Núm. 219

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSOS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim - REUS — Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES
SERVEI DE GRAN LLUIMENT
PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Esplén dida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

ENTORN DE LA QÜESTIÓ DE LES AIGÜES

Mantenint el caliu

“Las Circunstancias” torna a gallejar; “Las Circunstancias” torna a rebifar el caliu de la discussió i hem de celebrar-ho, perquè així conseguirem que'ls nostres convenys no apartin la vista de la qüestió de les aigües i així podrà evitar-se que per falta de vigilància, els possibilistes puguin portar a terme els seus censurables propòsits de causar un dany irreparable als interessos de la ciutat per a afavorir els d'una Empresa tant pròdiga en promeses de recompensa als que l'ajuden com avara de bones intencions per a la nostra població.

Fins que d'una manera definitiva sigui revocat l'acord de firmar l'escriptura amb l'Empresa d'aigües, tots els defensors dels interessos de la ciutat devem tindre especial interès en que no decaigui aquesta exemplar campanya, única manera de salvar a Reus de les urpes d'uns negociants que, com a tals, van dret al seu negoci prescindint de tota consideració d'ordre moral. Per això ens havia escamat el silenci de “Las Circunstancias”; per això ara tornem a respirar satisfets, més segurs que mai del triomf de la nostra causa, que és la del nostre poble.

Com que feia tants dies que callava el portaveu de l'Empresa de les aigües, al tornar la paraula ha hagut de recullir varies de les afirmacions sentades per nosaltres, deixant, naturalment, d'aludir a les més importants, perquè així li convé. Nosaltres, a les seves objeccions, hi anirem contestant pausadament perquè no tenim interès en agotar els temes que se'ns ofereixen per a sostenir la polèmica; ben al contrari: volem que durin tant com hagi de durar l'existència del perill a que abans hem fet referència.

El diari possibilista, no recull fins ara el comentari que dedicarem a la retirada dels socialistes

de les fileres dels defensors del projecte Caballé, i afirma que no llegirem bé lo que deia “La Justicia Social”. Potser tingui raó “Las Circunstancias”; potser nosaltres tinguérem interès en no volguer-ho llegir lo que deia el confrare socialista, perquè no són les paraules, sinó els fets, els que absolen o condemnen als homes; i el fet no és més que un: que després de la publicació del follet del Pantàn de Riudecanyes, els socialistes han fet pública manifestació de no defensar més el projecte Caballé, i aquest fet no pot interpretar-se més que d'una manera: que davant de la solució que ofereix el Pantàn, al problema de les aigües, els socialistes no's veuen amb coratge per a continuar defensant el interressos de l'Empresa de les aigües.

Els socialistes diuen que segueixen essent partidaris del projecte Caballé, però això són romansos; perquè si realment és així, ara més que mai deürfen defensar-lo en contra de la solució del Pantàn que ha conquistat totes les voluntats i que triomfarà, nosaltres no'n dubtem, de totes les conveniencies particulars.

Si els socialistes creuen que'l projecte Caballé és més convenient als interessos de Reus que la solució del Pantàn, cometem una mala acció en deixar de fer campanya en pro del projecte que fins ara havien defensat amb tanta constància com poca fortuna.

No us sembla indiscutible aquesta deducció, senyors possibilistes?

Desenganyeu-vos: el follet del Pantàn us ha deixat desorientats, us ha fet perdre la serenitat i per xò no heu gosat a parlar fins que us heu refet del cop. De totes maneres, seràn xorcs els vostres postrimers esforços, perquè no conseguireu enganyar a ningú amb la vostra innocent audàcia.

No havieu dit sempre, no havíeu

declamat ampulosament en el saló de sessions el vostre incomparable bromista senyor Briansó que si's presentava un altre projecte més ventajós que'l d'En Caballé se revocarfen tots els acords municipals? Doncs ja'l tenni el nou projecte! Que ha vingut tart? Si fa quatre dies que'l trempat senyor Briansó va fer les manifestacions que deixem esmentades! Si les coses estaven en el mateix estat en que's troben avui!

Per tant, abandonem les vostres esperances; millor que persistiu en la vostra actitud suicida. Al fi i al cap el resultat ha d'ésser el mateix...

Que no accepteu la solució que ofereix el Pantàn?... I a nosaltres, que! L'accepta Reus i amb això ne tenim prou.

El Nacionalisme i la política conservadora

Anem a les ensenyances generals que's desprenen de l'“Historia dels moviments nacionalistes”. I vull dir la primera: El Nacionalisme és incompatible amb la política conservadora; els conservadors no han sigut, no són, ni seràn mai nacionalistes. I és així perquè el conservadurisme és un procediment, jamai una idealitat. A la política usual dels estats, la doctrina conservadora no ho és pas una vera doctrina amb fonament científic; és, repetesc, un procediment per a governar els pobles, des d'aquesta mena de política baixa de les oligarquies. Ja ho sé que potser se'm dirà que hi ha qui ereu que si que hi ha qualque ideologia en el conservadurisme, mes no és altra que una falsa ideologia, tota una minça ideologia empeltada de sofisticades doctrines per a justificar el procediment. I cert que no vui negar que'l liberalisme, en el sentit de la política liberal, tampoc ho és una ideologia, que no és res més que un altre procediment, per a que torni amb el procediment conservador, en el ritme de la vida política governamental actual de les societats.

La política per ells mateixa es quelcom abstracte i sols es vera política quan aixeixes abstraccions s'encarnen en les grans ideologies de l'humanitat; ara, la política usual, ja ho he dit, no és més que baixa política; no es l'abstracció ideològica vivificada, feta vida talment per les normals necessitats

humanes; se'n diu política per a donar-li al menys de nom certa categoria de nobilitat, mes ont el fet real no es altre que la grollera actuació dels que governen els estats en general no per a be dels homes i dels pobles, no més per a sosteniment de les oligarquies, sien conservadores, sien liberals. I si d'aqueixes certes afirmacions que no més insinuo i que un altre dia seràn molt extensament desenrotllades, passem a l'observació dels fets, al coneixement de l'experiencia seguida que's realitza a les societats, ens donarem que des de que'l món és món que n'hi ha de conservadors, que n'hi ha de liberals, mes han dit que n'hi ha de polítics i son aquets els etèrns a uradors de l'avençament de les ideologies, son els que sempre reculen davant de les noves lliberacions humanes, són els que tot reculant impregnen arborats a tota mena d'idees renovadores, són els que an ells mateixos se decreten la gent entenimentada i els sostenidors de les organitzacions socials malgrat que mils anys d'història humana provin que'l triomf definitiu és sempre dels revoltats que diuen ells, és dels que deslliuren, dels braus que amb la llur actuació afavoreixen l'evolució de perfeccionament de l'home i de les col·lectivitats. Fixant-nos an el nostre objecte llegint aquest llibre de la “Historia dels moviments nacionalistes” hi veurem que a totes les nacionalitats que lluiten per a l'aconseguint de la llur lliure actuació a l'humanitat, els que realitzen les petites accions entrebancadores, els que posen tot el llur esforç en apaigabar sentiments, els que no paren en falsejar els fonaments doctrinals del Nacionalisme, son, sempre, els conservadors. Ells i no més que ells son els que fan de pont en re l'acció deslliuradora nacionalista i l'Estat, son ells els que infundament seriosos i disfreçant-se de grans moralistes i de bona gent, llençen als ben in'encionats a les més violentes accions per a tot d'una posar-se de cara a l'Estat i actuar com intermediaris per a afavorir el restabliment de la pau, que ells mateixos abans havien pertorbada.

Els construeixen sofisticades coscos de doctrina per a justificar la llur acció; ells tot dient que serveixen a la patria atenen abans que res més a la satisfacció de totes les ambicions; ells, fins i tot, se fan passar sempre per víctimes, mentres amb maquiavelisme mal dissimulat acosen de pertorbadors i de antisocials an als que amb tota llealtat serveixen a la causa nacionalista. Això passa a tots els moviments nacionalistes. Llegiu, repetesc, el llibre den Rovira i Virgili i vos en convenceràn; lo que no hi trobareu es, el que passa a Catalunya, que grupos que's dinen nacionalistes al si del terror nacional, se

dignu regionalistes quan han de realitzar acció vers l'Estat, i lo que encara trobareu menys és que actuacions dites nacionalistes pretenguin actuar a la política general de l'Estat, i's proposin treure enfora de la llur nació la lluita nacionalista, desfigurant-la i convertint-la en una acció política salvadora, segons ells, de la totalitat de l'Estat, que vulguin fermament arribar fins a actuar en el poder executiu. Això que és un procés d'actuació vivent a la nostra Catalunya i que a molts que s'anomenen nacionalistes els sembla normal, a l'història dels altres moviments nacionalistes, ho torno a dir, no s'hi troba, no pot trobar-se; per a ells, els conservadors d'altres nacionalitats saben que'l dia que pensessin an ser quelcom més que pont, com suera, entre la reivindicació nacionalista i l'Estat, o sia que'l passessin el pont i's situessin a la banda de l'Estat per actuar-hi convertint o transformant la política nacionalista en política general de l'Estat, an aquell mateix instant hauria finida la llur acció; car les nacionalitats que laboren per la llur llibertat poden tolerar els ponts polítics i fins poden consentir, ni consentiran jamai, en cap acció qual finalitat immediata hagi d'ésser la desnaturalització i la desaparició de l'actuació nacionalista.

D. MARTÍ I JULIA

Fragment del treball “Tot llegint la Historia dels Moviments Nacionalistes” den Rovira i Virgili, publicat a “Renacimiento”.

En pro dels aucells

Els governadors civils

L'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, que tant bella campanya te emprea en favor dels aucells útils a l'agricultura, s'ha dirigit, com se va fer públic, al governador civil de Girona, denunciant-li que en diferents indrets d'aquella província hi ha gran nombre d'aucells cegos destinats a reclamar per a fer les grans agafades, que's fan amb diferents artificis.

La denuncia es feu per escrit, i personalment el president de l'Institut visità a dita autoritat, que acollí amb viva simpatia al representant dels agricultors.

Al contestar l'Institut una comunicació del governador, en la qual manifestava que ha donat les ordres oportunes per a la persecució dels aucells cegos per a reclamar, li demana l'entitat agrícola que prohibeixi la tenència d'aucells privats de la vista, sigui el que's vulgui i us a que's destinen, perquè així perseguirà la pràctica d'una barbarie i

ENOFOSFORINA

Reconstituïent el més efícaç i ràpid per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegría. Es tónic cerebral perquè remineralitza la MATERIA GRIS donant-li vitalitat i energía.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i
Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.^a

Martí Napolità (Alcañiz), 7

REUS

IBARRA i C.^a Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge.—S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3," i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

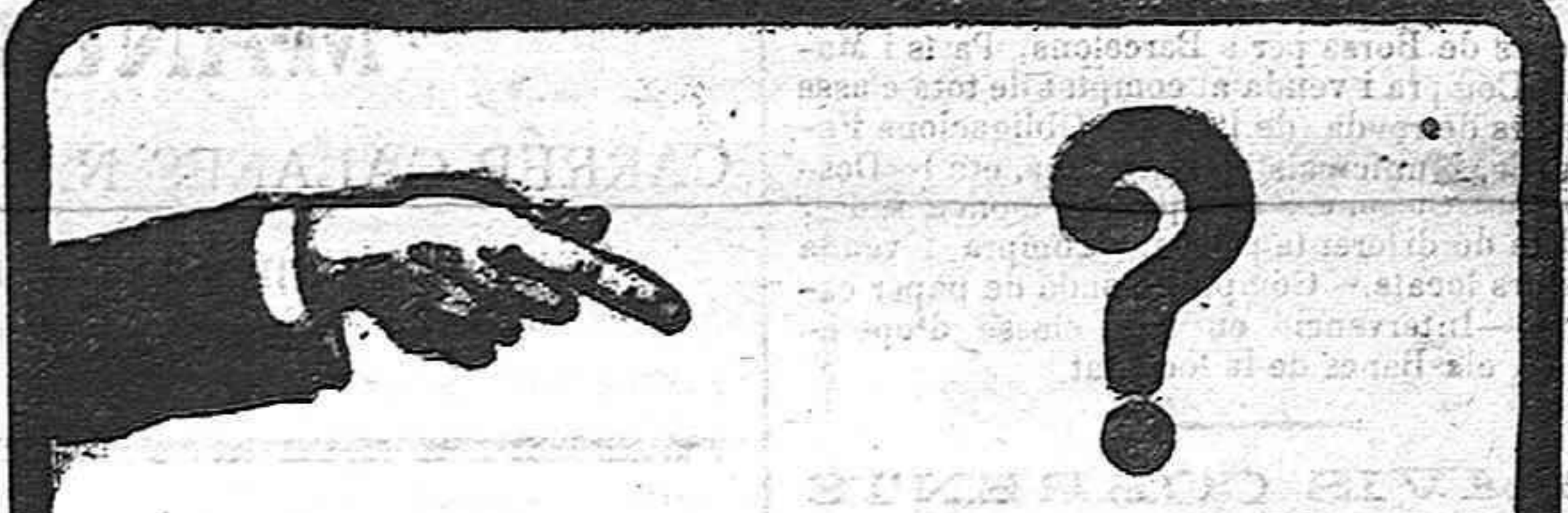
PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cette i Marsella

Setembre 18 Vapor Cabo San Antonio	Setembre 19 Vapor Cabo Oropesa
" 25 " " Quejo	" 26 " " Higer
Octubre 2 " " Oropesa	Octubre 3 " " Roca
" 9 " " Higer	" 10 " " Nao
" 16 " " Roca	" 17 " " S. Sebastián

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

Porqué no se desembaraza Vd de esta enfermedad de la piel inmediatamente y para siempre de esta fúlcera, de este eczema varicoso que le rinde a Vd la vida insufrible?

Porqué conserva Vd esta enfermedad cuyas consecuencias pueden ser gravísimas?

Porqué no emplea Vd inmediatamente el nuevo método del Señor L. Richelet?

Sin embargo ne hay vacilación posible, porque Vd no puede ignorar las curaciones, muchas veces inesperadas, obtenidas en su comarea.

Inférnese Vd y empiece, sin más tardar, este tratamiento; eso es el mejor consejo que le podemos dar.

El precio del tratamiento es proporcionado con todas las condiciones de la fortuna. (Existe también un tratamiento para los niños de 3 años hasta 16). Acaba el señor RICHELET de instalar depósitos de su tratamiento en todas las boticas y droguerías de España.

Un folleto, en lengua española, tratado de las enfermedades de la piel, ha de ser remitido gratuitamente, por los depositarios, a todas las personas que lo piden.

Para obtener también gratuitamente ese folleto, basta dirigirse al señor

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, en Sedan (Francia)

DEPOSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de S. Francisco de Loyola 9, San Sebastián.—Venta en Reus: farmacias PUNYED y SERRA.

POLVO NOËL
ANTISÉPTICO

ESCOCIDOS DE LOS NIÑOS ESCALGATS
SUAVIZADOR DE LA PIEL
EVITA SUDOR Y MALOLOR DE LOS PIES Y SOBACOS
PARA DESPUES DEL BANO Y TOILETTE
PARA DESPUES DEL AFEITADO

UNICO AGENTE PARA ESPAÑA PORTUGAL Y AMÉRICA LATINA
JOAQUIN FAU-MALLORCA 164-BARCELONA

Pots a 0'35 i 0'50 pessetes i
pot metall luxe a 1'25.
De venda en
Farmacies i Droguerías

—Dudo que, cuando sea mayorcita, te gusten más ponerte en la cara.

Portadores baratos

En casa de Teodor Vernet, carrer de St. Francisco Xavier, 4, se venen portadores de superior qualitat a preus barats.

DISPONIBLE